

חג השבועות

הוא חג מתן תורה - נתינה אך לא קבלה מרצון אלא כמאונס כדברי הגמרא שבת פח. ופרוש רש"י שם.
"ויתיצבו בתחתית ההר" - אמר ר' אבדימי בר חמא בר חסא - מלמד שכפה עליהם הקב"ה את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם

אם כן, מתי התעורר הרצון לקבלתה?
אמר רבא אף על פי כן הדור קיבלוה בימי אחשורוש כדכתיב 'קימו וקבלו היהודים' - קיימו מה שקיבלו כבר שם.
לימוד על מנת לקיים מעיד על קבלת התורה מרצון, אך ללא קיום מצוותיה היא נשארת בגדר קבלה מאונס.

בחג השבועות, על ידי לימוד התורה יותר משאר ימות השנה, אנחנו מעידים על רצוננו זה.

בפורים לעומת זאת, המצב שונה. קבלת התורה הייתה בעלת אופי אחר לחלוטין - קבלה מרצון לאחר מעשה מתוך הזדהות. על כן לא חלה עלינו כל חובה להוכיח את רצוננו.

כאמור, בחג השבועות הדגש הוא בלימוד ועל כן נוהגים להישאר ערים כל הלילה ועוסקים בתורה כדי לתקן את שהיה - יחסנו לתורה כיום נובע מתוך רצון ולא מתוך כפיה. אין כאן מקום לשמחה אלא מקום לעדות והוכחה לפני בורא עולם שהמצב השתנה, ומכאן לדעתי נובע המושג "תיקון ליל שבועות"

לעומת זאת בפורים אין צורך בתיקון אלא להיפך, העם שלם עם קיום המצוות, הוא מיד נענה למרדכי המצווה אותם לצום. תופעה זו של שלימות עם הציווי האלקי היא הגורמת לנו לשמוח בפורים.